

PREDSTAVITEV SPREMEMB ZAKONA O DELOVNIH RAZMERJIH-1 (ZDR-1D)

začetek veljavnosti: 16.11.2023

Jernej Zupančič, strokovni sodelavec GO SVIZ

Ljubljana, 1. 2. 2024

1. KLJUČNO

- ZAŠČITA SINDIKALNEGA ZAUPNIKA PRI ODPOVEDI PZ
- PRAVNA VARNOST V PRIMERU OPOZORILA PRED ODPOVEDJO
- DALJŠE OBDOBJE ZA PRENOS NEIZRABLJENEGA LD

2. DRUGE PRAVICE DELAVCEV

- OSKRBOVALSKI DOPUST
- PRAVICE ZA ŽRTVE NASILJA V DRUŽINI
- DOPOLNITEV DOLOČB GLEDE POSKUSNEGA DELA
- PRAVICA DO ODKLOPA

3. MOŽNOSTI PREDLOGA DELAVCA

- Krajši DČ zaradi usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja (oskrbniki in starši)
- Za opravljanje dela na domu
- Sprememba pogodbe o zaposlitvi ali sklenitev nove zaradi izboljšanja zaposlitve oz. pogojev dela

ZADRŽANJE ODPOVEDI SZ – 113. člen ZDR-1

Odpoved SZ -> krivdni razlog, nesposobnost, izredna odpoved:

- Zadržanje odpovedi do 30 dni oz. roka za sodno varstvo, po izglasovanem negativno mnenje sindikata zavoda + zahteva SZ. Možna prepoved opravljanja dela (nad. 1/2 povpr. plače).

- ~~• Dlje samo v primeru sklepa sodišča (začasne odredbe (postopkovno zahtevno)).~~

Če SZ uveljavlja nezakonitost odpovedi PZ na sodišču, pride do **avtomatskega podaljšanja zadržanja učinkovanja odpovedi do odločitve sodišča I. st. oz. za najdlje 6 mesecev.**

v primeru prepovedi opravljanja dela **višje nadomestilo** (iz 50 % povprečne plače delavca **na 80 % osnove** iz 137/7 ZDR-1).

Uporaba:
z 16. 11. 2024

OPOZORILO PRED ODPOVEDJO (85 ZDR-1)

OBVEZNOST DD PRED REDNO ODPOVEDJO PZ IZ KRIVDNEGA RAZLOGA:

- DD mora najkasneje v 60 dneh od ugotovitve kršitve in 6 mesecih od nastanka kršitve pisno opozoriti delavca o kršitvi,
- da če bo ponovno kršil obveznosti **v 6 mes.** je možna odpoved

NOVO -> FORMALNI POSTOPEK IZJAVE O OPOMINU (prej ni bilo!):

1. Delavec **v 3 delovnih dneh** od prejema opozorila **poda ZAHTEVO**, če se želi izjaviti o očitanih kršitvah.
2. DD mora v razumnem roku (od 3 - 30 del. dni) delavcu omogočiti **IZJAVO O OČITANIH KRŠITVAH** (ustno ali pisno).
3. V postopku zagovora lahko po poobl. sodeluje sindikat.
4. DD mora v 8 dneh **po podani izjavi podati ODLOČITEV** o opozorilu.

162/4 ZDR-1:

Delavec ima pravico izrabiti ves LD, ki ni bil izrabljen v tekočem kol. letu oz. do 30. junija naslednjega leta zaradi odsotnosti zaradi bolezni ali poškodbe, porodniškega dopusta ali dopusta za nego in varstvo otroka, do 31. marca leta, ki sledi letu, v katerega je možen prenos letnega dopusta v skladu s prejšnjim odstavkom.

PRIMER: neizrabljeni dnevi LD leta 2023 do 31. marca 2025

! OBVEZNOST DELODAJALCA !

- Delavcem zagotoviti pravico do odklopa, s katero **zagotovi, da delavec v času izrabe pravice do počitka oziroma v času upravičenih odsotnosti** z dela v skladu z zakonom in kolektivno pogodbo oz. splošnim aktom **ne bo na razpolago delodajalcu.**
- V ta namen mora DD sprejeti ustrezne **ukrepe, ki se določijo s kolektivno pogodbo na ravni dejavnosti (KPVIZ).**
- DD dolžan ustrezne ukrepe **sprejeti do 16. 11. 2024!**

Do 5 dni neplačanega dopusta (plačani prispevki) v posameznem koledarskem letu **v primeru oskrbe => Potreba po znatnejši negi iz zdravstvenih razlogov družinskega člana*** ali osebe, s katero živi v istem gospodinjstvu, kadar delavec ni upravičen do odsotnosti z dela v skladu s predpisi o zdravstvenem zavarovanju.

Družinski član (1.-3- al. 126. člena ZDR-1): zakonec oz. ZZP, otroci, posvojenci in otroci zakonca ali ZZP partnerja, starši, zakonec ali ZZP starša, posvojitelj

KAKO:

- Pred obvestiti DD o razlogih (izjemoma če zaradi objektivnih okoliščin to ni mogoče –v 3 dneh po nastopu razlogov)
- Uveljavljanje pravice z **IZJAVO DELAVCA**: vsebuje razloge za upravičenost do odsotnosti + priložena dokazila o razlogih

KPVIZ 50. člen – t.i. izredni dopust (zakonec, otroci, posvojenci in pastorki)

KRAJŠI DČ - 67.a ZDR-1

- **Možnost:** Delavec lahko predlaga, DD mora pisno utemeljiti svojo odločitev v 15 dneh
- Za obdobje urejanja zaščite, pravnih in drugih postopkov ter odpravljanja posledic nasilja v družini
- Plačilo po dejanski delovni obvezi, ampak druge **pravice in obveznosti kot delavec, ki dela polni DČ** (regres, odpravnina,...)

ODSOTNOST Z DELA - 168.a ZDR-1

- **Do 5 dni plačane odsotnosti** v posameznem koledarskem letu v primeru urejanja zaščite, pravnih in drugih postopkov ter odpravljanja posledic nasilja v družini
- Potrebna dokazila: izdelana ocena ogroženosti CSD + podana prijava policiji + dokazilo o urejanju zaščite
- Delavec obvesti DD 3 delovne dni pred nastopom

DRUGI UKREPI - 189.a, 189.b ZDR-1

- **Pisno soglasje delavca pri nočnem in nadurnem delu, neenakomerni razporeditvi DČ** ali začasni prerazporeditvi DČ
- **DD dolžan omogočiti lažje usklajevanje poklicnih obveznosti**, ki izhajajo iz urejanja zaščite, pravnih in drugih postopkov ter odpravljanja posledic nasilja v družini -> Potrebna dokazila: nasilje v družini v zadnjih 2 letih + prijava policiji ali CSD + izdelana ocena o ogroženosti iz katere izhaja, da postopki niso končani.

- V primeru PZ za DČ se trajanje poskusnega dela določi sorazmerno trajanju te pogodbe in narave dela (upoštevano n. sorazmernosti)
- Če se sklene nova zaporedna PZ za DČ za isto delo, ta ne sme vključevati poskusnega dela.

KRAJŠEGA DČ ZARADI USKLAJEVANJA POKLICNEGA IN ZASEBNEGA ŽIVLJENJA (OSKRBNIKI in STARŠI) - 65.a ZDR-1

- Delavec ki neguje otroka do 8 let (ne glede na 50. člen ZSDP-1)
- Delavec ki zagotavlja oskrbo iz 182/4 ZDR-1
- DD pisno utemelji najkasneje v 15 dneh
- Mirujejo pravice iz PZ za NDČ

ZA OPRAVLJANJE DELA NA DOMU - 68/5 ZDR-1

- Delavec predlaga zaradi potreb usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja
- DD pisno utemelji najkasneje v 15 dneh

SPREMEMBA PZ ALI SKLENITEV NOVE PZ ZARADI IZBOLJŠANJA ZAPOSLOTITVE OZ. POGOJEV DELA - 49/5,6,7 ZDR-1

- DD pisno utemelji najkasneje v 30 dneh
- ! šele po poteku 6m od sklenitve PZ oz. po poteku poskusnega dela, ko traja dlje kot 6m

(Delavec lahko po odklonitvi DD poda enak predlog, a je DD dolžan odgovoriti le če je od predhodno podanega predloga preteklo najmanj 1 leto)

HVALA ZA POZORNOST